

Fırkaları ve İnanç Esasları İtibariyle

Şia Mezhebi – 7

Ric'at Akidesi:

Yukarıda (önceki bölümlerde) işlenilen “Gaip İmam” konusuyla da irtibatlı olan bu konu şii mezhebinde bir inanç esası olarak kabul edilen bir meseledir. İmamlarının kıyametten önce adaleti ikame edip, düşmanlarından intikam alma gayesi ile tekrar Dünya’ya döneceğini söyleyen Şiiler, bununla beraber mezheplerinde “Ricât” akidesini tesis etmişlerdir. Bu akidelerini de her zaman ve zemindeki tutumlarıyla ayetler ve hadis(!)lerden desteklemektedirler. Söz gelimi Allah Teâlâ’nın “ Andolsun! Zikir den (Tevrattan) sonra Zeburda da “Yere muhakkak benim Salih kulların varis olacak diye yazmıştık”[\[i\]](#) şeklinde inzal buyurduğu ayet-i kerimede anlatılan Salih kullardan maksadın şia imamları olduğunu söylemektedirler. Yine Şiilere göre “Ric’at” meselesi Allah Teâlâ’nın sırlarından bir sır olup onun hakkında konuşabilmek için gayp ilminden nasıbdar olmak gerekmektedir.[\[ii\]](#)

Ric’at meselesine inanmak mezhebin müntesipleri tarafından bir zaruret mertebesinde değerlendirilmektedir. Hatta imamlar bu konuda “Ric’atimize inanmayan bizden değildir” demişlerdir.[\[iii\]](#) Kur’an-ı Kerimden bazı ayetlerin ricat hususunda sarıh olduğunu söyleyen Şiilerin bazı istidlallerini zikretmek gerekirse şunlar söylenebilir:

“Her ümmeten ayetlerimizi yalanlayanlardan bir gurubu toplayacağımız ve bunların (topluca hesap yerine) sevk edilecekleri günü hatırla...”[\[iv\]](#) Ayet-i kerimesinde bahsedilen bir kısımlarının toplanıp sevk edileceğinin söylenmesinden, diğer bir kesimin terk edileceği anlaşılmaktadır. Ayrıca şii bir tefsirci olan Kummî bu ayetin “ricat” e delalet eden en büyük ayet olduğunu söylemektedir.[\[v\]](#)

“And olsun ki elbette biz o en büyük azaptan önce o en yakın azaptan bir kısmını muhakkak onlara tattıracağız. Ta ki onlar dönsünler”[\[vi\]](#) ayet-i kerimesindeki “azab-ı edna” da ricate işaret eden Kur’ani bir tabirdir.

Tabii ki Ehl-i Sünnete göre böyle bir itikadın fesadı açıktır. Çünkü herhangi bir beşerin öldükten sonra tekrar Dünya’ya dönmesi Kur’an naslarına muhalıftır. Mesela Allah Teala “ Nihayet onlardan birine ölüm gelince Rabbim! Beni Dünya’ya geri gönderiniz ki terk ettiğim Dünya’da Salih bir amel yapayım der. Bu sadece onun söylediği (boş) bir sözden ibarettir.[\[vii\]](#) Gibi ayet-i kerimelerde[\[viii\]](#) bu kanun-i ilâhiyi haber vermektedir. Dolayısıyla, bu kadar sarıh naslardan sonra, her hangi bir delile dayanmayan ve mahza ‘indî bir takım zorlama tevillerle Kur’an ayetlerinde adeta operasyon yapmanın sapıklıktan başka bir kavramla ifade edilemeyecek süfli bir iş olduğu ortaya çıkmaktadır.

Netice:

Bizler bu makalede bütün Şia fırkaları ve inanç esaslarını serdetme davasında olmadığımız için böyle bir sonuca vardığımızı söyleyemeyiz. Bu makalede yapılmaya çalışılan mezkûr mezhebin belli başlıklar ve esaslar çerçevesinde sınırlı bir müzakeresini yapmaktan ibarettir. Aksi halde tabii ki Şia mezhebi gerek fırkaları ve gerekse temel inançları açısından burada zikredilenlerle munhasır değildir.

Netice olarak diyebiliriz ki; Mü'min için en önemli şey, istikamet üzere bir hayat ile taassubtan gayet uzak, hakkı arayan ve doğruya her halükarda teslim olan bir zihin yapısıdır. İslâm'ın galibiyeti ve izzeti ancak ve ancak ilk önce böyle bir tasavvurun inşası ile mümkün olacaktır. Bu noktadan hareketle, Şia mezhebinin sadece bir imamet noktasındaki ihtilaflarından bu gün içinde bulundukları noktaya getiren ana müessir/etken, böyle bir istikamet anlayışı ve taassupdan mücerred bir hak arayışı düşüncesinden mahrum olmalarıdır denilebilir. Zira bilenler bilmektedir ki "Bir şeyi sevmen Kör ve Sağır eder"[\[ix\]](#) denilmiştir. Allah Teâlâ istikametten ayırmasın. Âmin! Yâ Erhamerrahimîn.

Fırkaları ve İnanç Esasları İtibariyle Şia Mezhebi Yazı Dizisinin Sonu

[\[i\]](#) Kur'an, Enbiya 105

[\[ii\]](#) Bkz. El-Ahsâî, Kitabu'r Ric'at 111

[\[iii\]](#) Akidetü's Şiati'l İmamiyye, el- İsfehanî S.283, Beyyumi Akaidu's Şia S.291

[\[iv\]](#) Kur'an, en-Neml 83

[\[v\]](#) Tefsirul Kummî 2/76, Beyyumi a.y

[\[vi\]](#) Kur'an, Secde 21

[\[vii\]](#) Kur'an, Mü'minûn 99-100

[\[viii\]](#) Mesela bkz. Yasin 31, İbrahim 44, Secde 12 En'am 27- 28

[\[ix\]](#) Ebu Davud ve el Askerî, Ebu'd Derda'dan Merfu olarak rivayet etmişlerdir. Bkz. Keşfu'l Hafa, Aclûnî 1/390